

JOËL
DE CEULAER

DE BRIEVEN

2019 — 2022

Lannoo

Beste Joël 9

— Door Guillaume Van der Stighelen

DE BRIEVEN

Dag lieve Anna-Maria	13	Beste Hendrik Bogaert	91
Beste Gwendolyn Rutten	16	Beste Naya	94
Beste Joke Schauvliege	19	Beste Bart Somers	97
Beste Theo Francken	22	Beste Assita Kanko	100
Beste Dirk De Wachter	25	Beste Nadia Sminate	103
Beste Koen Geens	28	Beste Davy Parmentier	106
Beste Jean-Claude Juncker	31	Beste Servais Verherstraeten	109
Beste Wim Slabbinck	34	Beste Maike Wijnants	112
Beste Wouter Beke	37	Beste Peter Goossens	115
Beste Bart De Wever	40	Beste Dries Van Langenhove	118
Beste Gert Verhulst	43	Beste Zuhail Demir	121
Beste Ben Weyts	46	Beste Jeff Hoeyberghs	124
Sire	49	Beste Bart De Wever	127
Beste Corneel van Oosterweel	52	Beste Michael Freilich	130
Beste John Crombez	55	Beste Jan Jambon	133
Beste Willem-Frederik Schiltz	58	Beste Bart Tommelein	136
Beste James Cooke	61	Beste Marc Coucke	139
Beste kiezer	64	Beste haatzaaier	142
Beste Tom Van Grieken	67	Majesteit	145
Beste Lorin Parys	70	Beste Wouter Beke	148
Beste Wouter Beke	73	Beste Luc Tuymans	151
Beste Meyrem Almaci	76	Beste Paul Magnette	154
Beste Rik Torfs	79	Beste Strangers	157
Majesteit	82	Beste Lotte Vanwezemael	160
Beste Dominique Leroy	85	Beste coronavirus	163
Beste Conner Rousseau	88	Beste mondmasker	166

Beste Damiaan Denys	169	Beste Peter Van Den Begin	271
Beste Marc Van Ranst	172	Beste Gert Verhulst	274
Beste Els Ampe	175	Beste Tom Lanoye	277
Beste Theo Francken	178	Beste Erika Vlieghe	280
Liefste katje Lee	181	Beste Johan Bonny	283
Beste Conner Rousseau	184	Beste Herman Brusselmans	286
Beste Sihame El Kaouakibi	187	Beste Sihame El Kaouakibi	289
Beste Sophie Wilmès	190	Beste Marc Van Ranst	292
Beste Siegfried Bracke	193	Beste Kristien Hemmerechts	295
Beste Geert Hoste	196	Beste Veerle Heeren	298
Beste Jean-Marie Dedecker	199	Beste Frank Vandenbroucke	301
Beste Jan Jambon	202	Beste Hilde Crevits	304
Beste Pieter De Crem	205	Beste Dany Verstraeten	307
Beste Reuzegommers	208	Beste Vlaamse Leeuw	310
Beste Eveline	211	Beste Carl Devos	313
Beste Bart De Wever	214	Beste Corneel van Oosterweel	316
Beste Etienne Vermeersch	217	Beste Karl Vannieuwerkerke	319
Beste Kristof Calvo	220	Beste Sammy Mahdi	322
Beste Martine Tanghe	223	Beste Joachim Coens	325
Beste Lieven Annemans	226	Beste Bart Somers	328
Beste Donald Trump	229	Beste Rik Torfs	331
Beste Ben Weyts	232	Beste Koen Kennis	334
Beste Johan Van Overtveldt	235	Beste antivaxer	337
Beste Erik Van Looy	238	Beste Gwendolyn Rutten	340
Beste Dries Van Langenhove	241	Beste studentenschacht	343
Beste Frank Vandenbroucke	244	Beste Patrick Lefevere	346
Beste Jezus Christus	247	Beste Anuna De Wever	349
Beste Jos D'Haese	250	Beste Els Clottemans	352
Beste Jos Hermans	253	Beste Dina Tersago	355
Beste Trump-sjamaan	256	Beste Joachim Coens	358
Beste Kaat Bollen	259	Beste Ben Weyts	361
Beste Jonagoldman	262	Beste Tinne Van der Straeten	364
Beste Bart De Wever	265		
Beste Dirk De Wachter	268		

Beste Zuhel Demir	367	Beste Rik Torfs	442
Beste Peter Adriaenssens	370	Beste Jenna Boeve	445
Beste Sarah Melis	373	Beste scholieren	448
Beste Ben Weyts	376	Beste Karl Vannieuwerkerke	451
Beste Mia Doornaert	379	Beste Bart De Wever	454
Beste coviddoden	382	Beste Steven Van Gucht	457
Beste Eddy Demarez	385	Beste Tom Van Grieken	460
Beste Geert Bourgeois	388	Beste Tinne Van der Straeten	463
Beste Lieven Annemans	391	Beste Els van Doesburg	466
Beste Ignaas Devisch	394	Beste Mattias Desmet	469
Beste Pieter Loridon	397	Beste lege brooddoos	472
Beste Stijn De Paepe	400	Beste Chris Janssens	475
Beste Tom Lenaerts	403	Beste Liesbeth Homans	478
Beste Christian Van Thillo	406	Beste Wouter Torfs	481
Beste Jan Jambon	409	Beste asielbaby	484
Beste Wouter Beke	412	Beste Matthias Diependaele	487
Beste Roger Housen	415	Beste Blind getrouwen	490
Beste Marc Overmars	418	Beste Rik Torfs	493
Beste Wouter Beke	421	Beste hoofddoek	496
Beste Bart Versluys	424	Beste Matthijs van Nieuwkerk	499
Beste Tom Van Grieken	427	Beste Annelies Verlinden	502
Beste Jan Balliauw	430	Beste Bart De Wever	505
Beste Conner Rousseau	433	Beste lezer	508
Beste Egbert Lachaert	436		
Beste Filip Dewinter	439		

Verantwoording en dank	511
------------------------	-----

DE BRIEVEN

26 januari 2019

Dag lieve Anna-Maria

Jij bent de eerste Bekende Vlaming aan wie ik op deze plek een brief schrijf. Dat vind je misschien een beetje raar, en dat is het ook. Normaal gesproken ga ik hier politici, tv-vedetten en andere moderne helden uitlachen of anderszins onheus bejegenen. Soms zal ik stout en scherp moeten zijn. Zo had ik het nu kunnen hebben over de schijnheiligheid van de N-VA, die van een jood uitspraken over homoseksualiteit aanvaardt waar ze een moslim voor zou afmaken. Of over het programma van Groen, dat een paar dogma's over mens en milieu in de houtkachel moet steken. Of over de doldwaze bochten die de sp.a maakt in het migratiedebat, waardoor ook die partij straks meer medelijden dan kiezers krijgt.

Maar toen ik dinsdag jouw foto in de krant zag, met die mooie verjaardagshoed, en las wat jou is overkomen, brak mijn hart en voelde ik al die voorspelbare en vervelende verontwaardiging terstond verdampen. Ik wist meteen dat ik de rest van de week alleen maar aan jou zou kunnen denken. En dat was ook zo. Soms gebeurt dat nu eenmaal, dat het lot van de wereld zich openbaart in de ogen van een meisje van acht.

Ik ken jou niet persoonlijk, maar je leefwereld toch een beetje. Ik heb een dochter van tien en jij bent nu acht. Zij zit in het vijfde leerjaar, jij zit in het tweede. Of liever: jij zát in het tweede leerjaar, want momenteel zit jij achter slot en grendel. In een gevangenis, in Steenokkerzeel. Samen met je ouders en je zusje van twee.

Je zult nogal geschrokken zijn toen de politie jullie kwam oppakken. Het was 8 januari, één dag voor je verjaardag, alles lag klaar voor de feestjes, thuis en in de klas. Maar daar heeft de overheid een stokje voor gestoken.

Jullie moeten weg, hopla, naar Armenië, waar je ouders tien jaar geleden zijn gevlucht, op zoek naar een beter leven.

Voor jou moet dat verbijsterend zijn, want jij bent nog nooit in Armenië geweest. Je bent hier geboren en getogen, jij hoort er he-le-maal bij. Net zoals pakweg Maggie De Block en ik. Toch moet je weg. Van de rauwe cultuurschok die jij zult ondergaan, ligt geen enkele politicus wakker – terwijl de modale Vlaming al een cultuurschok ondergaat als hij van de ene kant van de kerktoren naar de andere kant moet verhuizen.

Het systeem kent geen genade, ook niet als het faalt: je ouders hebben jarenlang moeten wachten op de boodschap of ze mochten blijven of niet. En volgens jullie advocaat heeft de overheid nog andere steken laten vallen. En nu zit jij daar. Te wachten op deportatie.

Je moet weten, Anna-Maria, dat de mensen die het hier voor het zeggen hebben, niet van vreemdelingen houden. Toen een Koerdisch meisje van twee werd doodgeschoten, was dat volgens de machtigste man van het land de verantwoordelijkheid van haar ouders. En dan te bedenken dat die machtige man al begint te wenen als hij een beetje kritiek krijgt – als achtjarige in de gevangenis, dat zou hij niet eens overleefd hebben. En Maggie De Block, dat is de minister die jullie lot nu in handen heeft, is ooit de populairste van het land geworden nadat ze een perfect geïntegreerde jongeman naar Afghanistan had laten afvoeren. Was het daar oorlog? Ach, zei ze toen, hier is het soms ook onveilig.

Je bent nog te jong om te weten wat ideologie is. Maar het zit zo. De bazen van het land zijn liberalen en christendemocraten. Voor een liberaal is het individu dé grote prioriteit – toch als het een wit, Vlaams individu is. Christendemocraten proberen in de sporen van Jezus te treden, door niet met abstracte principes te werken, maar altijd met mensen van vlees en bloed – personalisme, noemen ze dat met een geleerd woord.

Helaas leven deze mensen niet volgens hun waarden. Ze zijn laf. Zoals kinderen op de speelplaats die weglopen als iemand gepest wordt. De minister zou nu het lef moeten hebben om jou in de ogen te kijken en uit te leggen waarom jij weg moet. En opgesloten wordt. Want! Dat! Mag! Niet! Een uitwijzingsbevel negeren mag niet, dat hebben je ouders één keer ge-

daan, een paar jaar geleden. Maar kinderen opsluiten mag ook niet. Welkom in Vlaanderen. Waar de sterke meer mag dan de zwakke.

Ik hoop dat je nog een kans maakt, Anna-Maria. En dat ten minste één politicus de moed heeft om het debat over een kinderpardon te openen, dat nu in Nederland woedt. Dan zouden kinderen die hier vijf jaar geworteld zijn, sowieso mogen blijven. Politici kunnen dat beslissen. Als ze dat willen. Zoals ze kunnen beslissen om amnestie te geven aan mensen met zwart geld, of rijke boeven hun schuld te laten afkopen, of ministers te laten liegen dat ze zwart zien. Kan allemaal. Een lief meisje van acht dat zo Vlaams is als een meisje van acht maar kan zijn, gewoon thuis laten blijven – nee, dat kan blijkbaar niet.

Eén ding is jammer. Dat Theo Francken niets meer te zeggen heeft. Ik heb begrepen dat jullie christenen zijn. Een envelop via via vol met centjes had dan wonderen kunnen doen.

Beste Gwendolyn Rutten

Bon. Als u geen mededogen hebt met een achtjarig meisje dat dreigt te worden uitgezet naar een land waar ze nog nooit geweest is, dan heb ik ook geen mededogen meer met u. Dan neem ik u niet langer in bescherming voor de flaters die u ooit geslagen hebt terwijl ik u zat te interviewen. Aan mijn discretie komt hier en nu een einde. Alle begrip als dat vooruitzicht u doet besluiten om deze krant nu weg te gooien. Alle andere lezers raad ik aan om nog wat te blijven. Er wachten hen twee pittige herinneringen.

Maar eerst naar *De Afspraak* van dinsdag. U zat daar om met kinder-rechtencommissaris Bruno Vanobbergen te debatteren over Anna-Maria, die acht jaar oud werd op 9 januari laatstleden, één dag nadat ze met haar ouders en zusje van twee werd opgesloten in een gevangenis in Steenokkerzeel. Iedereen kent ondertussen haar droeve lot: Anna-Maria is hier geboren en zit in het tweede leerjaar in de Reuzenpoort in Borgerhout. Nu dreigt ze te worden gedeporteerd naar Armenië, het land dat haar ouders ontvlucht zijn.

Terwijl Vanobbergen met passie en argumenten de stelling verdedigde dat het eigenlijk niet verantwoord is wat hier gebeurt, onder meer omdat de overheid in dit dossier veel steken heeft laten vallen, stond bij u de vrieskou in de ogen. U bleef er aldoor volslagen onbewogen bij. Allicht zat u te denken: de griezelige kilte waarmee Maggie De Block ooit Parwais Sangari en andere perfect geïntegreerde jongelui in oorlogsgebied liet droppen, maakte haar erg populair, dus laat ik dat ook eens proberen: de strikte, snoeiharde, onvermurwbare gezagsdrager uithangen. Regels zijn regels. *Ordnung muss sein.*

Geen grammetje mededogen had u met dat kind. En dan te bedenken dat ik in mijn prille loopbaan zelfs met ú – de volwassen, robuuste voorzitter van de liberale partij – al twee keer mededogen heb gehad. En getoond. Een eerste keer gebeurde dat toen ik u, samen met een collega, zat te interviewen over uw ideologie. We hadden het onder meer over uw overtuiging dat de overheid niet te betuttelend mag zijn, door bijvoorbeeld zestienjarige jongeren te verbieden om alcohol te drinken. Vrijheid, blijheid, luidde uw devies. Toen ik vroeg of Open Vld niet te veel nadruk legt op negatieve vrijheid en te weinig op positieve vrijheid, keek u alsof u door het raam van uw kantoor een nijlpaard zag voorbijvliegen. Uw antwoordde, lichtjes ontdaan: ‘Euh, voor een liberaal is vrijheid altijd positief.’

Op dat moment besepte ik: oei, de voorzitter van Open Vld kent het verschil niet tussen negatieve vrijheid (de afwezigheid van een verbod) en positieve vrijheid (het vermogen om iets te doen) – iets wat toch tot de basiskennis van elke eerstejaarsstudent politieke filosofie behoort. Een voorbeeld, van filosofe Alicja Gescinska: arme mensen hebben in de winkel negatieve vrijheid zat, maar geen positieve; ze mogen alles kopen wat ze maar willen, maar ze hebben er geen geld voor. Dat u van dat verschil nog nooit gehoord had, hebben mijn collega en ik toen met de mantel der plaatsvervangende gène bedekt.

De tweede keer dat ik niet doorvroeg omdat uw antwoord mij met verstomming sloeg, was toen we het over quota hadden. Liberalen zijn tegen quota, dat is bekend. Toch bent u als liberale vrouw voor quota, tenminste als het quota voor vrouwen zijn – jawel, u hebt meer empathie met machtige vrouwen in raden van bestuur dan met achtjarige meisjes in gesloten deportatiecentra. Toen ik u wees op die hersenverstuikende inconsequentie – vóór vrouwenquota, tégen quota voor Vlamingen met een migratieachtergrond – zei u: ‘In een ideale wereld zouden vrouwenquota natuurlijk niet nodig zijn.’

Nu was het mijn beurt om ietwat onthutst uit het raam te kijken. Dat argument sloeg immers nergens op: het bevestigt alleen maar de inconsequentie. Maar ook toen besloot ik om het zachtjes te laten rusten, vanuit het idee: men moet het die arme politici nu ook weer niet té moeilijk maken als interviewer. Hun leven is al zwaar genoeg.

Maar daar kom ik vandaag dus op terug. Ik wil dat het voor iedereen duidelijk is dat u geen grondig fundament hebt als politicus, dat u de eigen ideologie niet kent en de eigen principes vlotjes de nek omwringt als het u zo uitkomt.

Dat doet u ook met Anna-Maria. U wilt haar het land uit om een ferm voorbeeld te stellen. En dat is (1) onrechtvaardig, want vergelijkbare gezinnen werden wel geregulariseerd, en (2) het oneigenlijke gebruik van een menselijk wezen. Vraag dat maar eens aan Dirk Verhofstadt, die vroeger door uw partij werd betaald om filosofen op een A4'tje samen te vatten: voor een liberaal is een mens geen middel, maar altijd een doel op zich.

Als u aanvaardt dat het gezin Khmoyan straks op het vliegtuig naar Armenië wordt gezet om de publieke opinie te tonen dat het u menens is met het vreemdelingenbeleid, zal uw laatste restje politieke geloofwaardigheid samen met Anna-Maria dit land verlaten.

Beste Joke Schauvliege

Wat een flater, zeg! Wat een misrekening! On-ge-lo-fe-lijk. Ik begrijp nog altijd niet wat u bezield heeft. Hoe hebt u zich zo kunnen laten vangen? Stom, stom, stom. Dat was nu echt nergens voor nodig – dat ontslag van u als Vlaams minister van Landbouw, afgelopen dinsdag. Zelfs Anuna De Wever, qua moreel gezag toch een kruising van de paus en Martine Tanghe, heeft al laten weten dat uw aftreden ‘niet nodig’ was. En ze heeft gelijk.

Akkoord, u had een fout gemaakt door in zaal vol landbouwers, met naast u een duivelse mestvork, te beweren dat de staatsveiligheid u had verteld dat er een complot achter de klimaatmarsen zit. Flauwekul, natuurlijk. Dat wist u zelf ook wel. Maar de verleiding was vermoedelijk groot om eens ferm te scoren bij de eigen achterban. U dacht wellicht: als Theo constant toert en toetert, dan mag Joke dat potjandorie ook weleens doen.

U hebt zich trouwens meteen verontschuldigd. De fout toegegeven, excuses aangeboden. Sorry, sorry, sorry. Tegelijk met de baas van Delhaize, overigens, die met een knoert van een advertentie door het stof ging omdat hij de speelgoedblokjes van een promotiestunt in iets te veel plastic had laten verpakken – een misdaad tegen de menselijkheid, zo leek het wel, waarvoor hij zich desnoods met pek en veren, op een middeleeuwse kar, elke week wil laten meevoeren tijdens de klimaatmarsen. Morele paniek: van alle tijden.

Mocht Bart De Wever uw voorzitter zijn geweest, dan hadden uw excuses ruimschoots volstaan, en dan had u vandaag nog steeds per ministeriele limousine door Vlaanderen gegleden – aangemoedigd door zijn woorden: ‘Doe zo verder, Joke. Doe verder!’ Helaas zijn Wouter Beke en Hilde

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Omslagontwerp en vormgeving: Studio Lannoo (Mieke Verloigne)

© Uitgeverij Lannoo nv, 2023, De Morgen en Joël De Ceulaer
D/2023/45/270 – ISBN 978 94 014 9543 1 – NUR 320/740